

A tóparti szerencsecsomag

Ma Magyarországon, mint szülész női kórházi ellátásban alapvetően nőgyógyászati, terhespatológiai és szülészeti osztályon, illetve szülőszobán dolgozhatunk. Minden kórházban más – más saját protokollt, szokásokat követnek a szakdolgozói elosztásban, illetve annak kapcsán, hogy az egyes osztályok között van-e forgás vagy sem. A számomra munkahelyet adó egri kórházban az osztályos gárdák normális helyzetben évenkénti forgással cserélődnek. Véleményem szerint ez egy nagyon jó rendszer hiszen így lehetőségünk van egy kis változásra a munkánkon belül, anélkül, hogy munkahelyet váltanánk. Ez a felosztás emellett még azért szerencsés, mert szükség esetén, ha kiesik egy kollégánál gond nélkül tudjuk egymást helyettesíteni más részlegen is. Ilyen helyzetekben néha a sors furcsa keze által, ha egy páciens mind a három osztályt „megjárja”, előfordulhat, hogy mind a három részlegen mi látjuk el. Így történt ez velem is, egy számomra nagyon kedves esetben, amelyet a következő dolgozatomban szeretnék megosztani.

Szülőszobai ambulancia:

A hivatalos beosztásom szerint az idei évben a szülőszobai részlegen dolgozom, azonban a vírushelyzet ezt egy kicsit felülírta. Mivel nagyon sok kollégánknak kiesett így előfordult, hogy munkába érve kellett rájönnöm, hogy nem is azon az osztályon kell dolgoznom amire számítottam. Így történt ez azon az estén is, amikor történetem „főszereplőjével” először találkoztam.

Egyik este amikor megérkeztem a szülőszobai éjszakai műszakomra, az ajtón belépve hatalmas káosz fogadott. Folyosón várakozó kismamák, idegesen telefonáló orvosok, és egyik szobából a másikba rohanó szülész nők. Már a zsilipelőben próbáltam rekordsebességgel leráncigálni magamról az osztályos ruhámat, hogy átöltözve megpróbáljak én is szembenézni a ránk háruló feladatok sorával, amikor az egyik kollégánom hajolt be az ajtón:

– *Zsuzsi beteg lett, így neked kellene kimenni a nőgyógyászatra őt helyettesíteni.* – majd ezzel a lendülettel el is tűnt.

Az óriási meglepetés mellett, enyhe megkönnyebbülést is éreztem, hogy ebben a ma éjszakai „háborúban” nem nekem kell a frontvonalon harcolnom. Így félig leráncigált nadrágomat nagy nehezen visszahúzva indultam el a nőgyógyászati osztályra.

A részlegen a vírushelyzet miatt kevés beteg volt, hiszen a tervezett nőgyógyászati műtétek elmaradtak, így csak néhány kismama és egy daganatos betegséggel küzdő idős hölgy volt a betegem. Ennek köszönhetően tudtam, hogy ha nem is teljes bedobással, de mint „hátszín” tudom majd támogatni a szülőszobán dolgozó kolléganőket. Éppen csak elkezdtem az osztályos feladataimat csinálni, amikor már csengett is a telefon, és a szülőszobáról kerestek:

– *Szia! Be tudnál esetleg jönni segíteni egy kicsit a felvételekkel? Kettő kismamánk van, akik nemsokára szülnek és oda kell mennünk Agival. Az ambulancián várakozik egy 33 hetes kismama, aki görcsökről panaszkodik. Kovács doktor ott van csak asszisztencia kellene neki.*

– *Persze megyek is!*

Mielőtt bementem volna, gyorsan beszóltam a kismamákkal teli kórterembe és biztosítottam őket, hogyha bármire szükségük van, akkor csak a gólyás ajtón becsengetnek és ott is leszek. Felvértezve magamat, turbó sebességre kapcsolva léptem be a szülőszobai ambulancia ajtaján, amikor is egy nagyon sovány sírástól duzzadt szemű, alig 50 kilós kismama látványra fogadott. Ő volt az a „33 hetes görcsökről panaszkodó” páciens.

Rémületet és fájdalmat láttam a szemében, amely mögött nem csak fizikális fájdalom volt az ok, hanem valamilyen sokkal súlyosabb lelki eredetű dolog is kirajzolódni látszott. Eszembe jutottak azok a mondatok, amelyeket a képzés alatt tanultunk és újdonsült SAS tudásomat kamatoztattam az ellátás során. Becsuktam az ambulancia ajtaját, így csökkentettem a szülőszobából érkező hangokat és egy kis nyugodt „sziget” létrehozni ebben a rémisztő

kaotikus helyzetben. Leguggoltam páciensem elé (akit a történet erejéig hívjunk Anikónak), és elkezdtem hozzá halkán és nyugodtan beszélni:

- *Jó estét kedves! Az én nevem Ildikó, én leszek most a szülésznő, aki itt lesz Önnel a vizsgálatok során. Megkérdezhetem a nevét?*
- *Jó estét! Rendben, köszönöm szépen. Anikónak hívnak.*
- *Anikó, el tudná nekem mondani, hogy miért jött be ide hozzánk?*
- *Tegnap este óta érzek apró görcsöket a hasamban, amik mára erősödtek és barnás vérzést vettem észre a betéten. Tudja, nagyon megijedtem ez az első terhességem és nagyon aggódok, hogy történik valami a kicsivel. Mondja, hogy jól van a kicsi és nincs semmi baja.*
- *Mindjárt megnézzük Doktor úrral együtt, hogy hogy van a kisbabája és, hogy miért lehetnek ezek a méhösszehúzódsok, rendben?*

Majd szemében egy csepp megnyugvást látva együtt léptünk be a vizsgálóba, ahol doktor úr már várt minket. Szerencsére, talán az egyik legempathikusabb orvos ügyelt aznap este, így a vizsgálatok során minden nagyon jól ment. Doktor úr mindent nagyon alaposan elmagyarázott, hogy mi után mi fog történni, így Anikó egyáltalán nem érezte magát feszélyezve a felvétel alatt. A hüvelyi vizsgálat előtt az első teendő a baba szívhangjának meghallgatása volt, amely az én feladataim közé tartozott. A szívem szinte a torkomban dobogott, de meggyőztem magam, hogy elég akkor aggódnom, ha nem találok a szívhangot. Így magabiztosan mozgattam Anikó pocakján a Doppler-fejet, amíg egyszer csak meghallottuk a semmivel össze nem keverhető „ketyegést”. Ránéztem páciensemre és hatalmas mosolyt láttam az arcán, ami engem is teljesen megnyugtatott.

A felvétel után doktor úr infúziós terápiát rendelt el, a baba szívhangjának monitorizálásával. Tudtam, hogy mindezt a szülőszoba vajúdó szobájában végzik, de Kovács doktorral egymásra néztünk és ugyanarra gondoltunk: „Az elrendelt terápiát itt nem tudjuk megcsinálni” (hiszen a szülőszoba teljesen telített volt). Így végérvényben az orvos úgy döntött, hogy Anikót a nőgyógyászati osztály, terhespatológiai részlegére veszi fel, ahol én csinálom meg az elrendelt terápiát. Két okból is örültem ennek a fejleménynek; egy kis terhet tudtam levenni a szülőszobás kolléganőimről, illetve páciensem is nyugodtabb környezetben lehet, ami ebben az állapotban talán a legfontosabb.

Nőgyógyászati osztály:

Doktor úr pontosan elmagyarázta Anikónak, hogy mi fog történni és mindez miért kell, majd megköszönte a közreműködésemet és visszasietett a frontvonalban harcolókhoz. Ketten maradtunk páciensemmel, majd összeszedtük a csomagokat és elindultunk az osztályra. A kevés betegre való tekintettel, üres kórterembe tudtam fektetni újdonsült kismamámat, így a számára kedvező nyugalmat is biztosítani tudtam. Megmutattam neki az ágyát és elmagyaráztam, hogy mit merre talál. Megkértem, hogy öltözzön át, amíg én kimegyek és előkészíték mindent.

Mindent összeszedtem, ami az ellátáshoz szükséges volt, majd mikor már „kellő mennyiségű zsinór” lógott páciensemről leültem mellé és nekiláttam a riport elmélyítéséhez. Megkértem, hogy helyezkedjen el olyan helyzetben, ami számára a legkényelmesebb és biztosítottam róla, hogy bármikor testhelyzetet válthat, amikor úgy érzi. Lehalkítottam a CTG gépet (a szívhang és a méhkontrakciók monitorizálására szolgáló eszközt) annyira, hogy a baba apró szívverése a háttérben megnyugtatóan hallatszódjon, majd elkezdtem Anikóhoz beszélni:

– *Kényelmesen érzi magát?*

– *Igen, köszönöm szépen!*

– *Enyhültek vagy ritkultak már a méhkontrakciók?*

– *Talán egy kicsit elkezdtek ritkulni, de ugye el fognak múlni?*

– *Mind a ketten, azért vagyunk itt, hogy ez így legyen. Mit szólna hozzá, ha a képzeletünkkel is segítenénk ezt a folyamatot?* – próbálkoztam egy lazító-képzleti gyakorlat alkalmazásával.

– *Rendben.* – amelyre úgy tűnt, hogy Anikó is nyitott volt.

– *Tudna nekem mondani egy olyan helyet, ahol nagyon szeret lenni?*

– *A falu mellett, ahol lakunk van egy kis tó, ahová a férjem régen kijárt horgászni. Néha én is kimentem vele. Szerettem ott lenni, nagyon megnyugtató volt. De mostanában sajnos már nem tudunk kimenni, tudja nagyon sokat dolgozunk mind a ketten, hogy mindent meg tudjunk teremteni a kicsinek. Sokáig nem tudtam teherbe esni és a vizsgálatok, a kezelések nagyon drágák voltak, nagyon eladósodtunk. Végül le is mondtunk arról, hogy gyerekünk legyen, de aztán valami csoda folytán teherbe estem. Ezért is fogják Lottinak hívni, mert ilyen szerencsénk csak egyszer van az életben. Szeretném, ha minden rendben lenne és majd a gyerekünkkel együtt kijárhatnánk újra oda és együtt fűrödhethetnénk a tóban.*

– *Akkor mit szólna hozzá, ha becsukná a szemét és elképzelné maga előtt azt a tavat? Képzeld el, hogy a férje ott van maga mellett, éppen horgászik. Maga, pedig a tóparton ül és a lábát lógatja a vízbe. Keze a pocakján van és érzi, ahogy Lotti bent mocoog. Érzi, hogy mocoog?* – ekkor Anikó keze önkéntelenül is a pocakjára tevődött.

– *Igen érzem.* – mosolyodott el.

– *Kicsit fúj a szél a tóparton és felcsapja a vizet a pocakjára. Apró szűrő érzést okoz, de ha oda teszi a kezét akkor nem éri víz a hasát. Szembe tud nézni ezzel az érzéssel és meg tudja oldani. Oda teszi a kezét és el is múlik. Hiába erősödik a szél és felcsapódik a hidegvíz, maga le tudja győzni. Érzi, hogy úrrá tud lenni ezen az érzésen és csökkenteni tudja? Sőt akár teljesen le is tudja győzni?*

– *Igen, ha úgy szeretném tudok ellene tenni!*

– *Idővel csendesedik a szél és a nap ereje egyre erősebben érződik. Elkezd melegíteni a hasát. Érti, hogy a pocakja és a benne lévő kisbaba is megnyugszik, ahogy a nap melegíti. Majd a végén teljesen elmúlik és teljes szélcsend lesz. Érti, ahogy a nap sugarai szinte simogatják a pocakját?*

– *Igen és nagyon jól érzem magam, ahogy Lotti is a hasamban.*

– *Hallja ezt az apró dobogás, ami olyan mintha egy fakopáncs kopácsolna a távolban?*

– *Igen hallom, nagyon megnyugtató!*

– *Ez a valóságban a baba szívhangja, ezzel jelzi magának és nekem is, hogy jól van, nincs baja. Amikor, azt a szűrő érzést érzi, akkor is ugyanígy hallja ezt a hangot ugye?*

– *Igen akkor is hallom, ez az jelenti, hogy ő akkor is jól van igaz? – itt Anikó kinyitotta a szemét és gyermekies reménnyel nézett rám.*

– *Igen, ő akkor is jól van hiszen itt van neki maga. Akárhányszor úgy érzi, hogy kezdődne ez a szűrő érzés a pocakjában képzelje el, hogy ott van a tóparton. Hogy az az érzés csak a felcsapódó víz, ami ellen tenni tud és a távolban hallatszódó fakopáncs igazából a kisbabája, ahogy jelez magának, hogy jól van.*

– *Ó, már értem. Igen, ez így nagyon egyszerű, ha jön a szél, akkor csak oda teszem a kezem és a nap sugaraira koncentrálok!*

– *Pontosan! – mosolyodtam el és reméltem, hogy mindez segíteni fog abban, hogy Anikó panaszai elmúljanak.*

Az este folyamán Anikó még sokat mesélt nekem az életéről és arról, hogy mennyi mindenen túmentek azért, hogy gyermekük lehessen. Elmondta, hogy nagyon szegény körülmények között élnek, de keményen dolgoznak azért, hogy mindent meg tudjanak adni leendő gyermekük számára. A beszélgetés során, Anikónak eleinte elég sok méhösszehúzódása volt, de mindannyiszor becsukta a szemét és elképzelte, hogy a tóparton van és a nap segít neki abban, hogy legyőzze a szűrő érzést. Mivel már úgy éreztem, hogy páciensem kellően megnyugodott és egyedül is nagyon jól kezeli a méhösszehúzóadásokat, magára hagytam, hogy egy picit pihenni is tudjon és én is folytatni tudjam az osztályos munkámat.

Mire végeztem a többi osztályos feladatommal, már Anikó elrendelt terápiája is véget ért. Amikor beléptem a kórterembe a kisírt szemű kismama helyett, már egy kiegyensúlyozottabb mosolygós nő fogadott. Elmondta, hogy a görcsök teljes mértékben elmúltak és, azt is hogy, mennyit segített neki a „tópartos gyakorlat” abban, hogy ezeket hogyan éli meg. Ezek után leszedtem róla a „kellő mennyiségű zsinórt”, és elküldtem, hogy kicsit rendbe szedhesse magát a fürdőszobában.

Ez idő alatt bementem a szülőszobára, ahol örömmel láttam, hogy kollégáim fellélegeztek és már a megérdemelt éjszakai túlélő csokoládéjukat majszolják. Szerencsére még Kovács doktort is itt találtam és széles mosollyal referáltam számára Anikó sikeres terápiájáról. Doktor úr is örült a hírnek, így nem rendelkezett további feladatokról és a magzati szívhang monitorizálást sem tartotta szükségesnek a továbbiakban.

Munkám során már sokszor találkoztam Anikóhoz hasonló esettel. Sok alkalommal volt sikeres a terápia, de voltak olyanok is, amikor a kontrakciók erősödése miatt, kénytelenek voltunk a kismama elszállítására, azért, hogy olyan intézményben szülhessen, ahol koraszülöttjének azonnali megfelelő ellátást tudnak biztosítani. Az ő esete azonban egy kicsit jobban a szívemhez nőtt. Pontosán nem tudom megfogalmazni, hogy miért is lehetett így. Esetleg a különleges körülmények miatt, vagy csupán Anikó személye miatt, ezt nem tudom megmondani, de azt tudom, hogy akkor a nőgyógyászati osztályra megérkezve, az elképzelt tóparti napsütés az én lelkemet is simogatta.

Szülészoba

Anikó még pár napot töltött az osztályon megfigyelésen, de mivel teljesen panaszmentes volt az orvosok hamar hazaengedték. Az eset után valamennyiszer a szülészobán dolgoztam, végigfutottam a szülészeti naplót, hogy hátha megakad a szemem Anikó nevéen. Hál'istennek ez nem történt meg majdnem két teljes hónapig, amikor is egy éjszakai műszakomon csengettek a szülészoba ajtaján:

– *Jó estét! Azt hiszem nemsokára megszületik a kisbabám!* – állt előttem a most már „60 kilós” verejtékező Anikó és mellette rémült férje.

– *Jó estét kedvesem! Jöjjön bentebb, addig apát pedig megkérjük, hogy várakozzon kint egy kicsikét!* – ekkor Anikó meghallva hangomat felnézett és két méhösszehúzó között hatalmas mosolyt küldött felém.

– *Jaj, de jó, hogy maga van itt. Nagyon örülök, hogy magát látom!*

– *Én is nagyon örülök, hogy most már így találkozunk. Milyen gyakran követik egymást ezek a méhösszehúzódások?* – érdeklődtem, miközben próbáltam egyre inkább a vizsgáló felé terelni kismamámat, hogy megtudjuk hogyan állunk, hiszen láthatóan egy ténylegesen beindult szülésről volt szó.

– *Hát, hogy is mondjam, vihar van a falu melletti tavon.* – nevette el magát, ami belőlem is egy hatalmas kacajt váltott ki.

– *Rendben akkor megnézzük, hogy mikorra várható, hogy kisüt a nap!* – nevtünk tovább együtt míg beértünk a vizsgálóba. – *Itt le tudja venni a nadrágját és a bugyiból is ki tud lépni. Szólok doktornőnek, aki meg fogja vizsgálni, addig pedig szeretném elkérni a várandóssággal kapcsolatos leleteket.*

Értesítettem doktornőt, majd kolléganőmmel együtt összegyűjtöttük a hatalmas papírrengeteget, ami a felvételhez szükséges volt. A vizsgálat és így a felvétel is, a szokásosnál kissé rövidebbre sikerült, hiszen kiderült, hogy visszahúzódott a méhszáj. Ennélfogva félredobva a papírmunkát siettünk egy szobába, ahol így a megszokott „körletvezetés” sajnos elmaradt. Mindeközben kolléganőm, pedig villámsebességgel rohant a kint várakozó apáért.

Mikor már biztonságos helyen voltunk igyekeztem egy kicsit lelassulni, megnyugodni, mert Anikó szemében rémületet láttam. Mikor páciensem a helyzethez mértén kényelmesen elhelyezkedett az ágyon, légzőgyakorlatokkal lett úrrá a helyzeten. Amikor már egy kicsit megnyugodott, két méhösszehúzó között elmagyaráztam neki, hogy nemsokára tényleg kisüt a nap, és hogy mindehez mit kell tennünk. Mindezek alatt, annak ellenére, hogy Anikó már fáradt volt, nagyon ügyesen tudott koncentrálni.

Az újdonsült édesapa is bűvészeket meghazudtoló gyorsasággal öltözött át és érkezett meg támaszt nyújtani felesége számára. Így a megérkezéstől számított 30. percben gátvédelemben megszületett. Anikóék teljesen egészséges 3000 grammos szerencsecsomagja.

Minden kisbaba születése egy csoda, annak ellenére, hogy ő hogyan fogant meg, vagy milyen sors vár rá életben. Azonban azoknak a kisbabáknak a születésénél, akikre a szüleik nagyon sokáig vártak egy különleges légkör járja át a szobát. Azt a sok-sok évnyi próbálkozást, veszekedést, eladósodást és aggodalmat, amely eddig a szülők vállát nyomta, abban a pillanatban a boldogságtól könnyes szemük elmossa és helyét átveszi megszületett újszülöttjük hangja és a semmihez sem fogható nyugalom.

Szülészeti osztály:

A sors furcsa keze által az ezt követő műszakom a gyermekágyas osztályon volt. Így Anikót a nőgyógyászati és szülészobai részleg mellett a szülészeti osztályon is elláthattam. A szülészobán töltött rövidke idővel ellentétben, itt több lehetőségünk volt beszélgetni. A Lotti születése utáni 2 órás aranyórában (amelyet az újszülött jó állapotára való tekintettel engedélyezett az akkori ügyeletes neonatológus) nem sokat zavartam az újdonsült szülőket. Hiszen ezek olyan vissza nem térő pillanatok, amelyet a kialakult családnak együtt kell megélnie, mindenféle egészségügyi dolgozó indokolatlan megzavarása nélkül.

Szerencsére a körülmények itt is adottak voltak, hogy hazamenetelük előtt egy kicsit több időt tölthessek el Anikóval és Lottival. Így amellet, hogy a szükséges dolgokat átbeszéltük, amíg a zárójelentéseket vártuk, maradt egy kis idő arra is, hogy elmesélje, hogyan alakult azóta az életük. Elmesélte, hogy a nőgyógyászati bent fekvés után elment táppénzre, hiszen nem lett volna értelme annyit dolgozni, ha azzal veszélybe sodorják mindazt, amiért eddig küzdöttek. Elmondta, hogy a faluból nagyon sok mindenkitől kaptak babaruhákat, már nem használt etetőszéket és kiságyat is. Mindemellett a család is nagyon sok támogatást nyújtott, mind fizikai, mind szellemi értelemben. Csillogó szemmel mesélt arról, hogy édesanyjával újra mennyire közel kerültek egymáshoz és hogy szülei is mennyire várták már egy szem unokájuk megszületését.

Ezek mellett, megköszönte mindazt, amit a többi részlegen érte tettem, de leginkább azt, amit akkor tettem, amikor 33 hetesen görcsökkel érkezett a kórházba. Elmondta, hogy mennyit segített neki, hogy leültem mellé és jelenlétemmel megnyugtattam, és hogy a „tópartos gyakorlat” tényleg mennyire hasznos volt. Elmesélte, hogy a vajúdas során is sokszor lelki szemei előtt látta a tópartot és szinte hallotta a fakopáncs kopácsolását, amely megnyugtatta és arra emlékeztette, hogy jól van a kisbabája. A beszélgetésünk végén én is megköszöntem neki, hogy ezeket elmesélte és elmondtam, hogy ez mennyit jelent nekem is. Mindezek után nagyon jó érzés volt látni, ahogy ez az aprócska asszony férjével együtt, kezükben a csepp szerencsecsomagjukkal mosolyogva hagyják el az osztályt.

Délután amikor munkám végéhez értem és a teakonyhában ülve összegeztem az aznapi napomat, Anikó szavai jártak az eszemben és nagyon boldog voltam. Érdekes, hogy sokszor, amikor már elbizonytalanodunk, hogy biztos jól csináljuk, amit csinálunk vagy amikor már szimplán elfáradunk a munkában, mindig történik valami, ami új erőt ad. Így éreztem én is Anikó esetével kapcsolatban, és a sors adta furcsa helyzeteken gondolkoztam, amikor valaki megnyomta az osztály csengőjét. Amikor kinéztem meglepődve láttam, hogy Anikó férje áll az ajtóban. Hirtelen megijedtem, hogy valami baj történt és torkomban dobogó szívvel nyitottam ajtót:

– *Jó napot! Történt valami?* – bukott ki belőlem, minden előzmény nélkül.

– *Jó napot! Nem, nem történt semmi, mindenki jól van otthon. Ne haragudjon, hogy most zavarom, de szerettem volna még munkaidőben itt találni. Csak meg szerettem volna köszönni azt, amit a feleségemért és a kisbabáért tett, sokat mesélt magáról otthon is. Tudom, hogy nem nagy ajándék és sajnálom, hogy csak ennyit tudok adni, de kérem fogadja el ezt a csokoládét hálánk jeléül!* – állt előttem könnyes szemmel az újdonsült apuka.

Nem győzött hálálkodni és elnézést kérni azért, hogy csak ennyit tudott adni, én pedig csak álltam szintén könnyes szemmel és csak arra tudtam gondolni, hogy ez a doboz csokoládé a legkedvesebb ajándék, amit valaha is kaptam.